

ВІЛЬНЕ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ — КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА

Сучасна молодь, яка ставить перед собою амбітні професійні цілі, активно вивчає іноземні мови. Знання мови важливе і для викладача сучасного вишу. Окрім підвищення його мобільності (стажування, навчання), вільне володіння мовою розширює доступ до будь-якої інформації мережі Internet: це і навчальні матеріали, і наукові статті вчених і дослідників всього світу, і активне професійне спілкування з колегами інших країн.

Знання іноземних мов надає викладачу можливість проходження стажування, вивчення дистанційного курсу будь-якого навчального закладу світу. Під час круглого столу «RevolutiOnline.edu — онлайн-освіта змінює світ» у рамках Всесвітнього економічного форуму у Давосі підкреслювалося, що такий вид освіти у майбутньому змінить кардинально всю систему освіти, головною перевагою є вільний доступ до інформації, незалежно від матеріального становища, місця проживання та стану здоров'я.

Таким чином, вільне володіння мовою — необхідна компонента професійної діяльності сучасного викладача, без якої неможливо здійснення наукового пошуку у мережі Internet, активна участь у наукових он-лайн конференціях, обмін досвідом із викладачами закордонних ВНЗ.

Можливо, вирішення цього питання для викладачів і студентів КНЕУ полягає у створенні професійно-орієнтованих тренінг-курсів, аналогічних таким, які вже впроваджені кафедрою педагогіки та психології університету, і які ефективно сприяють підвищенню педагогічної компетентності викладачів.

Еріна А. М., д.е.н., професор,
кафедра статистики

ПЕРЕВІРКА СТАТИСТИЧНИХ ГІПОТЕЗ ЯК ЕЛЕМЕНТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Наукові пошуки, людські пізнання спрямовані на досягнення достовірних знань, що відображають дійсність. Шлях розвитку науки — це перехід від менш достовірних знань до більш достовірних, і цей шлях пролягає через гіпотези. Припущення вченого про існування певної закономірності і перевірка істинності такого припущення ведуть до встановлення нових законів науки, до створення нових наукових теорій. Вся історія науки являє собою нескінченний ланцюг гіпотез.

Гіпотеза як форма розвитку наукового пізнання має характер теоретичного припущення (ідеї), яке потребує перевірки та доведення. Довести істинність гіпотези чи спростувати її можна на основі фактів, які в більшості своїй мають статистичну природу, а відтак дослідник, спираючись на факти, при доведенні істинності свого теоретичного припущення має трансформувати його в спеціальну статистичну гіпотезу.

Статистична гіпотеза — це припущення щодо певних властивостей статистичної сукупності — закону розподілу або окремих параметрів розподілу випадкової величини. Типове завдання перевірки статистичних гіпотез виникає тоді, коли необхідно зробити вибір між двома альтернативами, взаємозаперечними рішеннями. Наприклад, такими альтернативами є:

- а) зі зміною власника конкурентоспроможність підприємств зростає;
- б) зміна власника не впливає на конкурентоспроможність підприємств.

Формально будь-яку з цих альтернатив можна піддати перевірці і за результатами перевірки або прийняти, або відхилити. На практиці з двох протилежних гіпотез за основну (нульову) вибирають ту, наслідки відхилення якої (коли насправді вона правильна) більш вагомі.

Перевірка статистичних гіпотез неминуче пов'язана з ризиком прийняття помилкового рішення: ризик I — відхилити правильну нульову гіпотезу, ризик II — прийняти нульову гіпотезу, коли насправді правильною є альтернативна. Ці ризики конкуруючі, і зменшення ймовірності одного зумовлює збільшення ймовірності іншого. Оскільки уникнути ризиків неможливо, а наслідки їх, як правило, нерівнозначні, то в кожному конкретному дослідженні прагнуть мінімізува-

ти той ризик, який пов'язаний з більшими втратами. Правило, за яким нульову гіпотезу відхиляють або не відхиляють (приймають), називають *статистичним критерієм*.

За допомогою статистичних критеріїв розв'язують різні типи завдань, зокрема, порівняння вибірових характеристик з певними стандартами (нормативами), перевірка сукупності на однорідність чи нормальність розподілу, розкриття причинно-наслідкових зв'язків, тенденцій розвитку тощо. Практично весь арсенал статистичних критеріїв реалізований у сучасних комп'ютерних програмах. Відтак досліднику, аби отримати обґрунтовані висновки щодо досліджуваних закономірностей на основі наявної інформації, необхідно опанувати основні принципи і сфери використання окремих статистичних критеріїв.

Уміння користуватися інструментами перевірки та доведення статистичних гіпотез, формулювати взаємозаперечні гіпотези та мінімізувати ризики помилкових рішень є важливим елементом формування наукового світогляду та фахових компетенції майбутніх економістів.

Зінов'єва І.С., к.е.н., ст. викл. кафедри ІСЕ
Сторожук М.М., магістр психол. н.

ПОРТРЕТ «ІДЕАЛЬНОГО» ВИКЛАДАЧА ОЧАМИ СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ

Функціонування системи вищої школи відбувається в динамічних умовах. Це позначається на особливостях взаємодії в системі «викладач-студент». Цілком логічно, що успішність останньої визначає продуктивність навчальної діяльності та швидкість засвоєння навчального матеріалу. Причому, якщо при переході з загальноосвітньої школи до вищої студенти дотримуються поставлених навчальних вимог, то на старших курсах прослідковується сформованість індивідуальної навчальної стратегії. Щоб стимулювати пізнавальну активність такого студента необхідно його зацікавити. Саме особистість викладача, з певною сукупністю професійних та особистісних рис, формує той еталонний стиль індивідуальної діяльності, на основі якого й стає можливим зацікавлення студента процесом навчання.

У результаті проведеного опитування студентів старших курсів ФІСІТ, було встановлене таке.

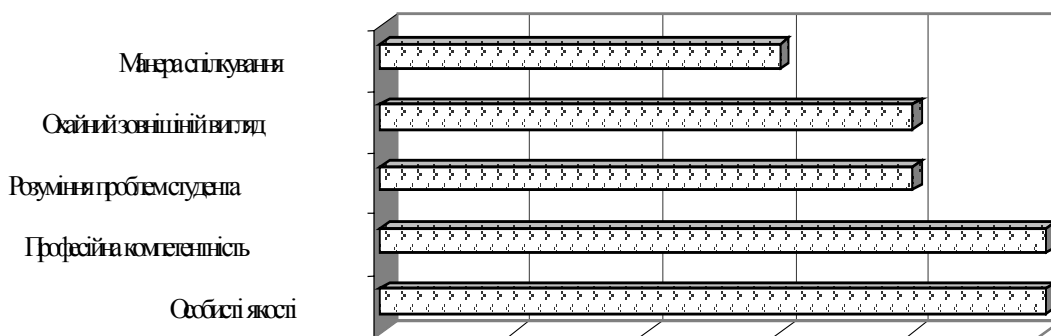

Рис. 1. Ранжування найважливіших критеріїв образу викладача очами студентів старших курсів

Естетичний аспект образу ідеального викладача в уявленні більшості студентів полягає в дотриманні охайності та класичного стилю одягу. Окремій категорії студентів зовнішній вигляд викладача є неважливим, на перше місце вони ставлять його професіоналізм. При першій зустрічі такий викладач повинен бути ввічливим і привітним. Серед особистісних вчинків, які можуть викликати захоплення, студенти виокремлювали достатньо широке коло можливих варіантів, серед яких: і особиста допомога студенту в освоєнні складного матеріалу, і лояльне, рівне ставлення в поєднанні з індивідуальним підходом, і особисті досягнення в предметній області та ін. В таких умовах викладачу потрібно максимально проявляти професійну компетентність.

Для студентів важливим є спілкування з викладачем у позанавчальний час і налагодження дружніх стосунків, але за умови, якщо уже вказане не заважатиме навчальному процесу. У ході надання відповідей на питання анкети про можливі інтереси викладача, відзначають важливість захоплення предметом викладання та вміння донести його студентам у розважливій формі. Це свідчить про деяку ідеалізацію образу викладача та сприймання його особистості нерозривно від навчальної діяльності. Також вони підкреслюють важливість розуміння їх проблем викладачем. Водночас вони не хочуть спостерігати проявів агресії та нецікавості викладання матеріалу.